

Innhold

Kapittel 1: Ideen bak opplegget	2
Kapittel 2: Å bruke Gudskofferten, steg for steg	4
Kapittel 3: Symbolene i Gudskofferten	6
Hvor er Gud?	6
Hvordan er Gud?	9
Hvor er Gud?	10
Anmerkninger til symbolene	11
Kapittel 4: Eksempler fra praksis	13
Tema: Gud er livspusten - <i>Ruach</i>	13
Gud er som en paraply	16
Kapittel 5: Sammendrag	20

Kapittel 1: Ideen bak opplegget

Symbolene i Gudskofferten er begrenset til bibelske gudsmetaforer som først og fremst er fra Det gamle testamente. Dette er fordi de eksplisitt handler om gudsbilder uten kristologiske eller trinitariske dimensjoner. Det er bevisst valgt symboler som tilsynelatende er motsetninger, eller som ikke er entydige. Gudskofferten inneholder i tillegg minst ett symbol for tvilen eller avvisning av Guds eksistens (f. eks. spørsmålstegnet).

For å velge ut innholdet har man forsøkt å være bevisst en pedagogikk som tar innover seg at dette skal brukes av flere generasjoner. Symbolene er allikevel bevisst valgt ut for å appellere til barn og unge mennesker.

Arbeidet med gudskofferten muliggjør det å nærme seg symbolske tolkninger av bibelske tekster. Arbeidet gjør at man samtidig lærer å kjenne den mangfoldige og flertydige bibelske språktradisjonen for gudsnavn. Gudskofferten inneholder flere forskjellige symboler. Med dem kan en på den ene siden leve seg inn i det flertydige bibelske språket som skjuler seg i symbolene, og på den andre siden finne det hensiktsmessig å ville beskrive Gud med *ett* symbol.

Gudskofferten skal la barn og voksne reflektere sammen om egne forståelser av Gud, og så utveksle disse forestillingene og erfaringene med andre mennesker. Her kan ulike og motsatte gudsbilder bli satt ord på, uten at det til slutt er et krav at dere skal finne ett felles innhold eller bli enige. Basert på at alle får lov til å si hva som er viktig for dem - men også verdsette det de andre forteller, kan barn i samhandling med andre barn reflektere over egne gudsbilder og - når det er behov for det - konstruere nye.

Gudskofferten gir pedagogiske fagpersoner et nyttig instrument i hånda med de mangfoldige symbolene som følger med. Sammen med barna kan de komme på sporet av forskjellige gudsbilder. Symbolene følges av både konkrete spørsmål og refleksjonsoppgaver til ettertanke. Barna kan beskrive ambivalensen og flertydigheten i symbolene, de kan bygge kategorier og slik bli inspirert til å finne egne metaforer.

Konseptet til Gudskofferten bygger på det å kunne ta og se på ting, kreativ lek og estetikk. Barna (og de voksne) blir innført i det bibelske språket til symbolene, og med dette materialet kan de utforme egne gudsbilder eller utvikle symboler som uttrykker deres egne gudsbilder. Gudskofferten leder barna til å utvikle teologi gjennom en kunnskapsrik og lekende måte, ved hjelp av gjenstander som ligner på leketøy. Leseferdigheter er ingen forutsetning.

En viktig grunntanke om Gudskofferten er at alle som jobber med den, setter sammen sin egen koffert med et sett av symboler. Alle som bruker Gudskofferten bestemmer selv hvilke symboler de vil bruke og i hvilken form de vil bruke dem i sitt arbeid. Det kan være greit å tenke litt på estetikken og at tingene passer sammen. Det viktigste er dog å finne flere forskjellige gjenstander, slik at Gudskofferten rommer en bredde av gudsbilder.

Gudskofferten er i sitt vesen noe som ikke er fullført - symboler kan stadig komme til eller byttes ut. Dermed blir gudskofferten et paradigme for å erkjenne at vi også selv fremdeles bare forstår bruddstykker - og dette muliggjør en talemåte om Gud som ikke er begrensende.

Kapittel 2: Å bruke Gudskofferten, steg for steg

1. Vi føres inn: En hvit duk ligger sammenbrettet i midten av gruppa og blir i fellesskap foldet ut stykke for stykke. Den som leder samler inn assosiasjonene deltakerne får når man gjør dette. Til slutt knytter leder følgende tanker til disse: "Vi har hørt ganske ulike forslag nå. Mange har ikke bare sett en sett en stor duk. Denne duken kan faktisk være et bilde, som for oss blant annet symboliserte ... For meg er den store duken et bilde på et blankt ark, som venter på å bli skrevet på. Jeg har derfor tatt med meg en skattkiste til oss, som vi sammen skal utforske i dag."

2. Vi møter: Hver deltaker får etter tur (f. eks. etter bursdagsmåned) ta opp en eller to gjenstander (tilpasset innholdet i gruppa) uten å tenke for lenge. Leder teller for eksempel ned baklengs fra tre: 3, 2, 1, slutt!

3. Vi assosierer: Alle har gjenstandene sine i hånda og forteller hva slags erfaringer de har med disse i livet sitt. Samtidig som de forteller, setter de gjenstandene fra seg i midten av den store duken. Lederen setter dem på sporet av at alle gjenstandene eller bildene har noe til felles, og at alle gjenstandene har ett felles tema som binder dem sammen. Hva kan det være? Deltakerne forteller om sine forskjellige ideer.

4. Vi trekker inn Gud: Lederen for opplegget vurderer hva deltakerne sier. Hvis begrepet *Gud* ennå ikke har kommet inn i samtalen, bringes det det inn nå: Alle symbolene er bilder på Gud. Pedagogen bruker nå en tom ramme, som blir lagt i midten som en referanse til bildeforbudet. Med dette kommer en forklaring: "Du skal ikke lage deg noen bilder," betyr at du ikke kan fange Gud i en ramme. Du kan ikke tegne ett enkelt portrett av Gud for å få en fullstendig beskrivelse. Derfor snakker Bibelen på flere forskjellige måter om Gud, og bruker flere ulike bilder for å beskrive Gud. Symbolene i midten av sirkelen vitner om dette.

5. Vi setter bildene i forbindelse med bibelsteder: Pedagogen leser bibelvers (evt. forenklet). Alle barna gjetter hvilket bibelvers som passer til hvilket symbol. Med barn som kan lese, unge eller voksne kan du la dem selv kombinere laminerte bibelvers med symbolene i midten. Etter dette følger

en samtale om betydningen av symbolene i lys av gudsbilder og en avklaring av hvordan symbolene i denne skattkista blir tolket.

6. Vi ser om bildene er personlig meningsfulle: Med hjerter og mørke steiner kan bildene bli markert, etter som om de er positive eller negative for deltakerne. Med voksne (på foreldrekveld etc.) kan gudsbildene bli markert med små og store figurer, som gudsbilder fra egen barndom og gudsbilder som representerer voksenlivet her og nå. De blir så forbundet med henholdsvis røde og blå ulltråder. Snakk sammen i smågrupper om følgende av de nyopprettede bildene.

7. Vi jobber på kreativt og individuelt: Vi kan lage, male, skape og forme våre egne gudsbilder ved å bruke forskjellige materialer.

Kapittel 3: Symbolene i Gudskofferten

"Einen Gott, den es gibt, gibt es nicht!" sa den kjente tyske teologen Bonhoeffer. På norsk kan det bety "en gud som finnes, kan ikke finnes."

Dette kan være greit å ha med seg i bakhodet når man pakker ut Gudskofferten. Derfor blir en tom bilderamme lagt i midten og 2. Mosebok 2a og 4a sitert: "Jeg er Herren, din Gud (...). Du skal ikke lage deg gudebilder." (Kanskje også Jesaja 40, 18: "Hvem vil dere sammenligne Gud med, hva kan dere sette opp som ligner på ham?")

I Bibelen finner vi mange forskjellige navn på Gud. Her er en liste med oversikt over ulike omtaler av Gud, og forslag til gjenstander som kan symbolisere disse ulike navnene og beskrivelsene.

Hvem er Gud?

Gud - ruach (ånd, vind, vindpust, livspust)

Bibelvers: "Jorden var øde og tom, mørket lå over dypet, og Guds ånd svedde over vannet." (1. Mosebok 1,2)

Symbol: En vifte

Gud - skaperen

Bibelvers: "Han skapte himmel og jord, havet og alt som er i dem, han er trofast til evig tid." (Salme 146,6)

Symbol: En regnbue

Gud - en far

Bibelvers: "...en Gud og alles Far, han som er over alle og gjennom alle og i alle..." (Ef 4,6)

Symbol: Farsfigur med barn

Gud - en mor

Bibelvers: "Som en mor trøster barnet sitt, slik vil jeg trøste dere." (Jesaja 66,13a)

Symbol: Morsfigur med barn

Gud - en gjeter

Bibelvers: "Herren er min hyrde, jeg mangler ikke noe." (Salme 23,1)

Symbol: En hyrdefigur

Gud - en konge

Bibelvers: Herren er konge! Han har kledd seg i høyhet, Herren har kledd seg i kraft og spent beltet om livet. (Salme 93,1)

Symbol: En kongefigur

Gud - en dommer

Bibelvers: "Gud er en rettferdig dommer!" (Salme 7,12a)

Symbol: En vekt, rødt og gult fotball-kort

Gud - en helbreder

Bibelvers: "...Jeg, Herren, er den som helbreder deg." (2 Mosebok 15,26b)

Symbol: Et stetoskop, bandasje, plaster

Gud - en kriger

Bibelvers: "Herren er en kriger, Herren er hans navn. Faraos vogner og hele hans hær kastet han i havet, dyktige krigere druknet han i Sivsjøen." (2 Mosebok 15,3-4)

Symbol: Et sverd

Gud - en frelser

Bibelvers: "Men jeg vil speide etter Herren, vente på Gud, min frelser. Min Gud vil høre meg!" (Mika 7,7)

Symbol: En redningsbøye, en livbelte

Gud - en lærer

Bibelvers: "Se, Gud er opphøyd i sin velde. Hvem er en lærer som ham?" (Job 36,22)

Symbol: En tavle

Gud - allmektig

Bibelvers: "Jeg er Alfa og Omega, sier Herren Gud, han som er og som var og som kommer, Den allmektige." (Åpenbaringen 1,8)

Symbol: En tryllestav

Gud - hellig

Bibelvers: "Hvem vil dere sammenligne meg med, hvem er jeg lik? Sier Den hellige." (Jesaja 40,25)

Symbol: Gylden duk, gullfarget skjerf

Gud - Ordet

Bibelvers: "I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud." (Joh 1,1)

Symbol: En skriftrull

Hvordan er Gud?

"Gud er **kjærlighet.**" (1 Joh 4,16b)

Symbol: Hjerte

"Gud er opphøyd, men **vi forstår ikke**, hans år kan vi ikke telle." (Job 36,26)

Symbol: Spørsmålstegn

"Sannelig, du er en Gud som **skjuler seg.**" (Jesaja 45,15)

Symbol: Svart tøyestykke

"Byen trenger ikke lys fra sol eller måne, for **Guds herlighet lyser** over dem." (Åp 2,23)

Symbol: En sol

"Herren er **den evige** Gud som skapte jordens ender. Han blir ikke trett og ikke sliten." (Jes 40,28b)

Symbol: En gullring

"Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd og **grepet din hånd.**" (Jesaja 42,6)

Symbol: En leirhånd

"Herren er **mitt lys** og min frelse, hvem skulle jeg være redd for?" (Salme 27,1a)

Symbol: Et stort lys

"For hos deg er **livets kilde.**" (Salme 36,10a)

Symbol: En brønn

"Min Gud er **klippen** der jeg søker ly." (2 Sam 22,3a)

Symbol: En stein

"Herren er mitt berg og **min borg** og min befrier." (Salme 18,3a)

Symbol: En borg

"Stol på Herren, dere som frykter ham! Han er deres **hjelp og skjold.**" (Salme 115,11)

Symbol: Et skjold

"Herren er din vokter, Herren er din **skygge**. Solen skal ikke skade deg om dagen, heller ikke månen om natten." (Salme 121,5a og 6a)

Symbol: En solhatt, en caps

"Vær meg nådig, Gud, vær meg nådig! For jeg søker **tilflukt hos deg**. I skyggen av dine vinger søker jeg ly til faren er over." (Salme 57,2)

Symbol: Et koseteppe å krype under

"Lik **en ørn** som får ungene sine til å fly fra redet og svever over dem, slik bredte han ut sine vinger, tok ham og bar ham på vingene." (5 Mos 32,11)

Symbol: En ørn

"Gud sa: La oss lage mennesker i vårt bilde, så de **ligner oss!**" (1 Mos 1,26a)

Symbol: Et speil

Hvor er Gud?

"Fra **himmelen** ser Gud ned til menneskene." (Salme 53,3a)

Symbol: Blått tøy med stjerner

"En ting ber jeg Herren om, dette ønsker jeg: Å få bo i **Herrens hus** alle mine dager, så jeg kan se Herrens skjønnhet og være i hans tempel." (Salme 27,4)

Symbol: Hus, syvarmet lysestake, kirke

"La meg alltid få bo i **ditt telt**, søke tilflukt i ly av dine vinger!" (Salme 61,5)

Symbol: Et telt

"Gud er kjærlighet, og den som blir i **kjærligheten**, blir i Gud og Gud i ham." (1. Johannesbrev 4,16b)

Symbol: Et hjerte

"For det er i **ham vi** lever, beveger oss og er til." (Apostlenes gjerninger 17,28)

Symbol: Snøkule, gjennomsiktig plastkule

Anmerkninger til symbolene

Med denne lista blir det tydelig hvilket sammensatt og tvilende vågestykke det er å skulle knytte Gud til symboler. En fristes da til å ta bibelske tekster ut av sammenheng. Et kriterium for utvalget er barna og deres symbolforståelse. Det betyr for eksempel at både en vekt og en dommer kan egne seg til bilder på Gud som dommer.

Det er viktig at symbolene blir utarbeidet sammen med barna, og at ideene og impulsene fra barna blir benyttet. Grunnleggende hører dog alltid konkrete menneskelige figurer til, som far, mor, hyrde og konge. Med mange av symbolene kan man leke med språket - for eksempel «skaperen», da kan begrepet åpne seg for barna gjennom en annen inngang.

Noen av symbolene har ganske like roller - som frelseren og helbrederen, faren og moren, borgen og vernet, skygge og vokter. Det åpner for at barna kan forsøke å finne par og etterpå betrakte dem på nytt: Hva er forskjeller, og hva er likheter? Hva betyr dette i forbindelse med Gud? Også mulige motsetningspar leder til betraktninger: Hyrde og konge? Klippe og ørn? Kilde og borg? Kan Gud være så mange ulike ting?

Ved å kaste et blikk mot himmelen kan dere få nye innfall. Hva finnes i himmelen? Finnes det to himler, én synlig og én usynlig? Hvordan passer det sammen at Gud er både i hjertet og i himmelen? Tryllestaven til den allmektige er også verdt å kommentere. Er Gud som en tryllekunstner? Er en tryllekunstner allmektig? Kan Gud oppfylle alle ønsker?

Kapittel 4: Eksempler fra praksis

Merknad fra oversetteren: Her følger to eksempler på hvordan forfatteren har brukt Gudskofferten i sitt arbeid. Hun fokuserer i begge tilfeller på den hebraiske grunnteksten, noe som er veldig interessant, men gir noen utfordringer når den tyske teksten oversettes til norsk. Tysk og norsk bibelspråk samsvarer nemlig ikke på alle punkter, og typisk nok ikke alltid når det gjelder potensielt flertydige ord, som *ruach* og *setär*. Dette betyr at noen av forfatterens poeng kan gå tapt i oversettelsen til norsk. Jeg vil oppfordre alle brukere til å slå opp aktuelle bibelvers på flere språk de behersker, for eksempel engelsk, svensk eller dansk, for å se hvordan et enkelt vers noen ganger kan oversettes på mange ulike måter. En tilsvarende tekst om norsk bruk av *ruach* ville vært annerledes på noen punkter. Når *setär* oversettes med *Schirm*, har det tyske ordet en flertydig betydning som blant annet er et ord for paraply. Vi har ikke den tilsvarende betydningen på norsk, men paraplyen kan likevel gjerne brukes pedagogisk som metafor for beskyttelse, vern og skygge.

Tema: Gud er livspusten - *Ruach*

Refleksjoner på forhånd

"Gud kan man ikke se - men man kan se troen på Gud." Det var en 11-åring som sa dette og fikk meg til å tenke etter. Guttens betraktning kom etter møtet med en utformet pinsefortelling. Gud kan man ikke se - men Gud blir synlig i pinsefortellingen gjennom bevegelsen fra angst, sorg, lukkethet og håpløshet til glede, begeistring, mot og fellesskap. Den som utløser dette, er Den Hellige Ånd (Apostlenes gjerninger 2,4).

Ånd - spirituell - pneuma - ruach - pust: Det finnes mange ulike ord for ånd i Bibelen og de kan oversettes på ulike måter. Ulike tradisjoner har påvirket oversettelsene i ulike land. I den latinspråklige Bibelen brukes ordet *spiritus*. På tysk har dette blitt oversatt med "ghost," som for en nordmann kanskje forbindes med et engelsk ord for spøkelse. Men den greske urteksten bruker ordet "pneuma" i pinsefortellingen i Apostlenes gjerninger. Ordet kjenner du kanskje igjen fra lufttrykksmekanikken til orgelet (pneumatikk) eller læren om lungene (pneumonie).

Den greske betegnelsen for ånd har åpenbart noe å gjøre med luft. I ordet "pneuma" gjenkjennes vesentlig mer av betydningen til det opprinnelse hebraiske ordet "ruach." Det er også forbundet med pinsefortellingen. Der siterer Peter den gammeltestamentlige profeten Joel (3, 1A). "En gang skal det skje, at jeg øser ut min ånd over alle mennesker."

Når vi sier ordet *ruach* langsomt og tydelig, da uttaler vi automatisk "ru" og "ach" tydelig, og etterpå puster vi dypt. Ordet *ruach* har *vind* som grunnbetydning, men også *åndedrett (pust)*, *vindpust* og *liv*. *Ruach* kan således finnes i både Gud, mennesker og naturen - avguder har i motsetning til disse ikke noe *ruach* i Bibelen. I skapelsesfortellingen i 1. Mosebok 1, 2 svever Guds *ruach* over kaosfloden (Bibel 2011: vannene) og legger kimen til livet ned i den.

Pust og vind: Begge betydningene henger tett sammen. I begge tilfeller handler det om luft som er i bevegelse. Luften som er beveget er usynlig, uhåndgripelig, tilsynelatende ingenting - likevel er den livsnødvendig. Ved siste åndedrag forsvinner livet ut av kroppen. *Ruach* er noe som alltid er i bevegelse og setter andre ting i bevegelse - det er motsetningen til stillstand. *Ruach* gir livet en målrettet dynamikk. Derfor betyr *ruach* ofte også *livskraft*.

For barn er vind og pust mye mer håndfast enn *geist*. Barn bruker vinden til å leke med, for eksempel når de lar drager stige mot himmelen eller leker med vindmøller. Hver årstid bringer med seg spesielle former for vind: Frisk vårbris, lun sommervind, vill høstvind eller snøstorm - barna kommer på mange ulike typer vind når man spør dem. Noen barn vet også allerede om en av de livsnødvendige oppgavene til vinden, som er å spre plantenes frø. Selv de minste barna kjenner til det å blåse på løvetannfrø. Her bringer også barnehagebarn inn egne erfaringer og konkrete assosiasjoner til temaet pusten, og også leker som er avhengig av at de puster hardt eller lenge.

At livet og pusten hører sammen, er en dimensjon ved *ruach*. Gud gir oss livspust, Gud er livspust. Jesusbønnen, en bønneform fra den russisk-ortodokse kirken, forbinder hvert åndedrag med en bønn - med kallet til å gjennom pusten gjøre hele livet til en bønn.

Å utforske ruach sammen med barn

Kom og samle dem i en ring. Etabler et midtpunkt og still et stearinlys der.

Kjenn på og uttrykk egne følelser: Tre ulike skåler med filtblomster i glade farger, små runde steiner og muslinger settes i midten (eller sendes rundt i sirkelen på et brett). Barna kan legge blomster, steiner og muslinger på fargede stoffbiter i midten. Da uttrykker de hvordan de føler seg akkurat nå. Er du glad så velger du en blomst, er du trist velger du en stein og er du forventningsfull velger du en musling.

Vi betrakter symbolene i midten: Blomster, steiner og muslinger uttrykker ulike følelser. Også pusten vår kan uttrykke følelser. Sammen forsøker vi å vise følelser gjennom pusten. Vi bruker også passende kroppsbevegelser.

Hvordan puster vi når vi er triste? (sukk)

Hvordan puster vi når vi er trøtte? (gjesp)

Hvordan puster vi når vi er spente? (rask pust)

Hvordan puster vi når vi er lykkelige? (rolige, dype åndedrag)

Pust betyr liv. Vi mennesker puster hele livet vårt. Vi puster inn og vi puster ut. Vi puster i søvne uten å vite det og vi puster hele dagen uten å tenke på det. Noen ganger merker vi pusten vår, noen ganger holder vi pusten. Kraftig pust kan sette noe i bevegelse. Når vi blåser på løvetannfrø, da lar vi mange små frø fly avgårde. La barna prøve sin egen pust gjennom for eksempel å blåse på: En vindmølle, vattdotter, ballonger, munnstykker på et musikkinstrument, en panfløyte eller en papirbit på vann (forbered disse tingene på et bord like ved).

Invitasjon til en fantasireise: Vi huker oss sammen og gjør oss bittesmå. Vi lukker øynene og forestiller oss at vi ennå ikke er født. Vi er ennå i magen til mamma og trenger ikke selv å puste.

Ring med en bjelle for å signalisere at barna nå skal gå inn i fantasien. Gud kjenner oss før vi blir født. Gud vil at vi skal kunne leve og puste. Pedagogen går rundt med en vifte og blåser luft på barna. Kjenner dere livspusten? Pust dypt inn. Rett dere opp og finn en god pustestilling. Bjellen klinger og sier at barna skal rette seg opp og puste, gå ut av fantasien.

Legg viften i midten av ringen ved stearinlyset. Den er tegnet på at Gud som *ruach* er livspusten. Vi sier også Guds ånd om den. Hele livet er vi fylt av Guds ånd. Gud gir oss livspust - Gud er livspusten. På hebraisk heter livspusten *ruach*. Alle inviteres til å si ordet *ruach* høyt mens de beveger armene: RU = innpust, ACH = utpust.

Guds pust gjør oss levende og gjør at vi beveger oss: Hvert barn holder et silketørkle. De vifter med tørkledet og svinger det rundt i lufta. Slik kommer vi i bevegelse gjennom å danse fritt omkring. Etterpå kan dere for eksempel synge "Vinden ser vi ikke." (N 13, 517)

Utforming gjennom barna: Barna lager en forbindelse fra de små bildene med blomster, musling og steiner med silketørklene, så det blir en vifteform. Så lager de bildene med hobbymateriale (fjær, silkebånd, oppklippet transparent papir).

Tenke sammen: Sammenlign Gud og luft. Hvor ser dere likheter? Hvor ser dere ulikheter? Hva med Gud - er Gud viktig for meg?

Sang å avslutte med: Synges på melodien til "Fader Jakob." *Ru-u-a-ach, ru-u-a-ach, puste inn, puste ut, livspust fra vår Gud, livspust fra vår Gud, puste ut, puste inn.*

Gud er som en paraply

Refleksjoner på forhånd

"Du er mitt *skjulested* (tysk: Schirm), du verner meg mot nød." Slik ber den nødlidende i Salme 32, 7. I den hebraiske grunnteksten er dette ordet *setär*. Dette kan oversettes på flere måter. Det har betydninger som etui, beskyttelse eller gjemmested. I 1930-oversettelsen heter det "Du er mitt skjul", og i 78/85-oversettelsen "Hos deg kan jeg skjule meg".

Det hebraiske ordet er også kjent for mange mennesker fra starten på Salme 91: "Den som sitter i *skjul* hos Den høyeste og finner nødly i skyggen av Den veldige, han sier til Herren: Min tilflukt og min borg, min Gud, som jeg setter lit til."

Skjulestedet er allerede for små barn et forståelig og tilgjengelig symbol. De kjenner det fra hverdagen og fra lek. Når de får tenkt seg om en stund, kan barna komme på forskjellige skjulesteder.

Paraplyen skjermer oss fra regn og sol, og er en type skjerming som barn kjenner til. Det er en skjerm som beskytter oss som enkeltmennesker. I motsetning til for eksempel lys, sol eller hjerte er paraply et relativt "ubearbeidet" symbol. Når dere skal jobbe med en slik ny gjenstand, kan det være til hjelp å sette seg ned med den hver for dere først.

Med gjenstanden paraply kan dere forbinde mange erfaringer og handlinger: En paraply kan slås sammen. Den kan mistes. Den kan bli dratt ut av hånden din under en storm. Den kan deles med andre. En paraply kan du ta med overalt, den er bevegelig - men den trenger også vår aktive handling, vår hånd, som slår den opp. Den kan beskytte mot sol og regn, men også fra ekle blikk.

Hvilke av disse funksjonene og egenskapene hos en paraply kan overføres til Gud? Teologisk går det an å bruke denne paraplymetaforen til å snakke om en dimensjon ved Guds bud: Et bud som beskytter og bevarer mennesker fra farer. Samtidig byr bildet med paraplyen også på muligheter for å kobles sammen med eget ansvar: Vi er velsignet og beskyttet - men vi går på veien selv og har paraplyen i hånden vår. Vi kan gjennom bønn og tillitt til Gud aktivt være under paraplyen, eller vi kan avvise paraplyens beskyttelse.

Utforsk "Gud som paraply" med barn

Kom sammen og lag en ring.

Innføring: Vi folder ut en rund blå duk mot hverandre i midten. Hva faller oss så inn? En sammenslått paraply blir lagt i midten, den er skjult av en duk. Barna får lov til å ta på den og fortelle hva de kjenner.

Barna får folde ut duken på en rolig måte. Paraplyen blir avdekket bit for bit og kommer til syne. Du må gjerne velge en paraply med regnbuefarger.

Snakk sammen: Samle inn assosiasjoner. Hva har paraplyen allerede opplevd? Hva tenker dere på når dere ser en paraply?

Identifikasjonslek: Tre barn holder en stoffduk sammen. De prøver ut hvordan det er når de gjemmer de andre barna under duken.

Form hendene som en paraply og la barna løpe rundt i ring og synge en sang om regnvær. Forslag: "Lille Petter Edderkopp" og "Lillegutt kan tromme."

Et annet forslag

Barna setter seg på gulvet med et tau RUNDT SEG?

Paraplyen blir tatt inn i midten. Den runde blå midtduken blir tatt tak i av alle sammen og løftet opp. Er det plass til alle under den?

Den blå duken blir lagt i midten igjen, alle setter seg så rundt.

Paraplyen blir slått opp. Et barn (f.eks den som sist hadde bursdag) får sette seg i midten og får paraplyen over seg (paraplyen skal være så stor at håndtaket kan støtte seg til gulvet). Hvordan føler det barnet seg som sitter under paraplyen? Barnet setter seg tilbake hos de andre.

Alle barna blir fortalt at når de hører en spesiell lyd, skal de lukke øynene. Neste gang de hører lyden, skal de åpne øynene igjen. Pedagogen går rundt i ringen og holder paraplyen over hvert enkelt barn. Så sier hun: Gud, du er min paraply, du passer på meg når jeg er redd. Så kommer lyden en gang til og barna får åpne øynene.

Tenk etter: Barna får lov til å vise og fortelle hva de har opplevd og tenkt. Pedagogen kan stille spørsmål: Er Gud virkelig en paraply? Hva menes med det? Hvordan føles det hvis Gud skjerner meg? Hvordan forestiller jeg meg Gud?

Skapelse gjennom barna: Barna skal forme et bilde på gulvet sammen av en paraply, hvor alle legger en stoffbit hver. Til lyden av en zymbal skal de bit for bit bli lagt i midten, så spissene deres berører hverandre og de åpner seg mot utsiden. Paraplyen kan bli dekorert med hobbymaterialer. Eller: Vi kan lage forskjellige paraplyer med hendene våre og prøve dem ut i atlieret.

Kapittel 5: Sammendrag

Gudskofferten er et symboldidaktisk instrument. Den inneholder 35 forskjellige bibelske gudsbilder i form av gjenstander. Gjennom disse materialene, som barna også er fortrolige med fra dagliglivet sitt, kan barna på en helhetlig og lekende måte plukke fra hverandre bibelske gudsmetaforer og i samarbeid med pedagogiske fagkrefter uttrykke og videreutvikle egne gudsbilder.

Materialene tilbyr også måter å reflektere over gudsrelasjoner og er også egnet for arbeid med voksne (lærere, foreldre, medarbeidere i forkynnelsen).

Erfaringene med Gudskofferten er at også barn som vokser opp i religiøst nøytrale omgivelser, kan få mye ut av Gudskofferten. De kan videreutvikle eller reflektere egne gudskonsepter (som også kan være tvilende eller usympatiske) på bakgrunn av impulser fra Gudskofferten. Den utvidede Gudskofferten inneholder også didaktiske materialer og tilhørende barnebøker for disse temaene.

For tilpasning til muslimske barn er Gudskofferten mulig å tilpasse (den inneholder også heftet "Der hundertste Name Gottes" med en fortelling som også er fin å fortelle for muslimske barn).

Til avslutning: Samtale med barn etter en sekvens med kirkesymboler

Gruppen besto av 14 barn fra 5-6 år, dokumentert med videokamera. Samtalen varte i 23 minutter og forfatteren var den som ledet samtalen.

F: Og ja, vet dere hva, mange mennesker sier at Gud bor i kirka.

Eva: Ja.

F: Hva tenker dere om det?

Eva: Altså, Gud bor i kirka.

F: Ja. Og Anna, hva tenker du?

Anna: Jeg tenker ikke det.

E: Du tenker at Gud ikke bor i kirka? Hvor tror du at Gud bor?

Anna: I våre hjerter.

(...)

E: Mika, hva ville du si til dette?

Mika: Det finnes egentlig bare veldig, veldig mange guder. Hundrevis.

E: Hvordan vet du det?

Mika: Det har dere sagt en gang her på samlingsstunden. Hundre navn, hundre guder.

F: Nei, da har du nok misforstått litt. Det *hundrede navnet* på Gud, det var at det var så mange kallenavn på Gud. (...)

F: Og ville du si noe om hvordan det er med Gud, om han bare bor her i kirken eller i hjertene eller i himmelen eller et ganske annet sted. Hva tenker du?

Lea: Jeg tror Gud bor i himmelen.

F: Hvordan kom du på det? Har du hørt en historie om det?

L: ... men jeg tenker meg det sånn.

Mika: Jeg tror at Gud bor i himmelen, fordi når vi synger og leker sammen om morgenen, da er jo alltid morgnebønnen: Vår far i himmelen, la navnet ditt helliges, og begynnelsen var jo vår far i himmelen og ikke i hjertene.

F: Godt tenkt.

Mika: Egne tanker har jeg også i hjertet.

F: Da vil du kunne tenke selv.